

Suomen harmaantumiseen vastataan osaajien maahanmuutolla

Kuva: Liisa Takala

**MIKKO VALTONEN,
JOHTAVA ASIANTUNTIJA,
KESKUSKAUPPAKAMARI**

Suomi harmaantuu, se on tosiasia. Työikäisen väestön määrä vähenee merkittävästi, jos mitään ei tehdä. Kun tämän tiedon yhdistää jo olemassa olevaan pulaan osaavasta työvoimasta, näyttää tilanne hankalalta. Väestökehityksen mukanaan tuomiin haasteisiin voidaan vastata yrittämällä saada syntyvyys kasvuun, nostamalla tuottavuutta, saamalla kaikki jo olemassa oleva työvoimapotentiaali käyttöön ja kasvattamalla osaamiseen perustuvaa maahanmuuttoa.

Ennen koronaa vuosittain Suomeen työskentelemään muuttaneiden ulkomaalaisten määrä on ollut hieman alle 15 000. Hallitus on asettanut tavoitteeksi kaksinkertaistaa tämä määrä vuoteen 2030 mennessä. Tämä on kunnianhimoinen, mutta erittäin tärkeä tavoite. Nyt on kysymys siitä, että mitä oikeasti tehdään tavoitteen saavuttamiseksi. Kaunopuheet ja hyvä tahto eivät riitä, vaan onnistuminen mitataan tehtyjen tekojen ja saatujen tulosten kautta.

Kauppakamareiden jäsenkyselyssä nousi vahvasti esiin, että yritykset tarvitsevat ulkomaalaisia osaajia eniten työntekijätehtäviin. Duunareita tarvitaan siis enemmän kuin asiantuntijoita ja erityisasiantuntijoita. Tämä on tärkeä huomio siksi, että viime aikoina osaamiseen perustuvan maahanmuuton vauhdittaminen on pyörinyt

lähinnä korkeammin koulutettujen asiantuntijoiden ympärillä.

Hallitus rakentaa muun muassa pikakaistaa ja kansallista viisumia, mutta näistä eivät Suomeen tulevat duunarit hyödy. Sen sijaan esimerkiksi saatavuusharkinnasta ei haluta puhua, vaikka se selkeästi hidastaa tai jopa estää matalammin koulutettujen työntekijöiden maahanmuuttoa. Vuosittain noin puolet haetuista työhön perustuvista oleskeluluvista on saatavuusharkinnan piirissä.

Osaamiseen perustuvaa maahanmuuttoa pitää edistää kokonaisuutena. Kaikkien työntekijöiden maahanmuuton pitää olla nopeaa ja sujuvaa – oli kyseessä sitten ihan tavallinen ammattiosaaja tai korkeasti koulutettu huippuammattilainen. Liika valikointi johtaa siihen, että osaamiseen perustuvasta maahanmuutosta ei saada hyötyjä irti ja yritykset jäävät ilman tarvitsemaansa työvoimaa.

Osaavan työvoiman pula ja Suomen väestökehitys vaativat enemmän osaamiseen perustuvaa maahanmuuttoa – tämä ei ole mielipidekysymys. Suomen pitää olla houkutteleva maa kaikille osaajille ja tänne pitää olla helppoa tulla. Rajoja ja esteitä pystyttämällä sahaamme vain omaa oksaamme. Se mitä tapahtuu tulevaisuudessa, on omissa käsissämme.